

Access and Rights to **Genetic Resources 2023** – The Kalmar II Declaration

Access and Rights to
Genetic Resources 2023
– The Kalmar II Declaration

Contents

EN: Declaration on Access and Rights to Genetic Resources 2023	6
DA: Deklaration om adgang og rettigheder til genetiske ressourcer 2023.....	10
FI: Julkilausuma. Geenivarojen saatavuus ja oikeus geenivaroihin 2023	14
IS: Yfirlýsing um aðgang og réttindi fyrir erfðauðlindir 2023	18
NO: Erklæring om tilgang og rettigheter til genetiske ressurser 2023	22
SE: Deklaration om tillträde och rättigheter till genetiska resurser 2023	26

The declaration can be read in Faroese and Greenlandic
in the online version <https://pub.norden.org/politiknord2024-772>

Declaration on Access and Rights to Genetic Resources 2023

– The Kalmar II Declaration

Biodiversity is essential for human life on earth. Genetic diversity is an important part of biological diversity. Genetic resources are genetic material of actual and potential value that may be important to humans and life on earth. A great variety of genetic resources is a prerequisite for natural selection, adaptation, and evolution. Access to the world's genetic resources and a fair and equitable sharing of the benefits that arise from their use are therefore important matters that are regulated in several national and international forums.

In 2003, the Nordic countries adopted the *Kalmar Declaration* with a series of recommendations on national implementation of international obligations and on how to further collaborate on genetic resources at the Nordic level. The international legal framework established that states have sovereign rights over their genetic resources. The Kalmar Declaration states that the genetic resources held by NordGen are under common Nordic management, freely accessible and in the public domain.

The Nordic countries have a long history of more than 50 years of collaboration within conservation and sustainable use

of genetic resources, with the establishment of a joint Nordic genebank for seeds in 1979, as a major achievement. The Nordic Genetic Resources Center (NordGen) was established in 2008 as a knowledge center for genetic resources and includes the Nordic seed genebank. The Kalmar Declaration provides an important framework for the access and rights to genetic resources held at NordGen.

The technological and political advancements since the adoption of the Kalmar Declaration twenty years ago have made it evident that a new Nordic take is needed. For that purpose, the project "*Access and Rights to Genetic Resources: A Nordic Approach (II)*" was established with Nordic experts on genetic resources. The output of the project is the report "*Access and Rights to genetic resources: A Nordic Approach (II)*".

ACCESS AND RIGHTS TO GENETIC RESOURCES IN THE NORDIC COUNTRIES

The Nordic Council of Ministers responsible for Fisheries, Agriculture, Forestry and Food and the Nordic Council of Ministers responsible for Environment and Climate have agreed upon the following:

THE NORDIC COUNCIL OF MINISTERS

1. underlines the importance of genetic resources for sustainable development, and that conservation and sustainable utilization of genetic resources is therefore of high priority in the Nordic countries;

2. reaffirms the major principles of the Kalmar Declaration of 2003 and appreciates its subsequent Nordic significance and not least the establishment of NordGen;

3. takes note of the significant development that has taken place internationally since the Kalmar Declaration in terms of access and rights to genetic resources;

4. underlines the importance of sharing the benefits from the utilization of genetic resources in a fair and equitable manner in accordance with the obligations under the Convention on Biological Diversity and its Nagoya Protocol and the International Treaty on Plant Genetic Resources (the International Plant Treaty) and other relevant agreed access and benefit sharing instruments;

5. recognises the need to increase the sharing of benefits that arise from the Multilateral System (MLS) of Access and Benefit sharing under the International Plant Treaty, both monetary and non-monetary, and supports the enhancement of the MLS;

6. welcomes the Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework and the decision to establish a multilateral mechanism for benefit-sharing from the use of digital sequence information on genetic resources adopted at the 15th Conference of Parties to the UN Convention on Biological Diversity and encourage the Nordic countries to contribute to its successful follow-up;

7. recognises, in accordance with domestic law, each Nordic country shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that traditional knowledge associated with genetic resources that is held by Indigenous Peoples and local communities is accessed with the prior and informed consent or approval and involvement of these Indigenous Peoples and local communities, and that mutually agreed terms have been established;

8. notes the lack of knowledge and awareness of the international legal framework on access and rights to genetic resources among Nordic providers and users of genetic resources;

9. welcomes the report of the project "Access and Rights to Genetic Resources: a Nordic Approach (II")

RECOMMENDS THAT THE NORDIC COUNTRIES

10. reconfirm, that all seed accessions held at NordGen, except for security collections held by NordGen for other gene banks, are under common Nordic management and in the public domain;

11. continue engaging in global policy development on genetic resources for food and agriculture, including in their conservation and sustainable use;

12. encourage contributions to the Benefit-sharing Fund of the International Plant Treaty including by the food processing industry;

13. support the enhancement of the Multilateral System of Access and Benefit Sharing of the International Plant Treaty;

14. facilitate access to genetic resources for food and agriculture and associated Digital Sequence Information (DSI); in accordance with agreed international benefit sharing instruments.

15. acknowledge different perceptions and approaches among the Nordic countries on the need to determine the legal status of wild genetic resources, register their collection and regulate access;

16. encourage to improve knowledge on the conservation and sustainable use of genetic resources from invertebrates and micro-organisms and associated issues on access and rights to such genetic resources;

17. continue to uphold user country measures to comply with access regulation of providing countries and raise awareness among researchers and other relevant actors using genetic resources from other countries about these measures;

18. provide awareness raising for Nordic providers and users of genetic resources of international developments; including access and benefit sharing obligations and objectives;

19. continue to collaborate at Nordic level in exchanging experiences on access and rights to genetic resources e.g., through relevant joint Nordic projects.

RECOMMENDS THAT NORDGEN

20. continues to be an important joint Nordic institution for the implementation of the International Plant Treaty and that relevant material administered by NordGen shall be part of the Multilateral System of Access and Benefit Sharing of the International Plant Treaty;

21. provides facilitated access to all its plant genetic accessions for all purposes, and not only for use in the fields of food and agriculture;

22. continues to make accessions available through one type of agreement, the Standard Material Transfer Agreement of the International Plant Treaty,

23. facilitates access to DSI associated with plant genetic resources held by the gene bank;

24. encourages donors of "Material in Transition" to make this publicly available, as appropriate, and include it in the Multilateral System of the International Plant Treaty;

25. supports that facilitated access is provided for crop wild relatives that are managed by NordGen, and that the material are under common Nordic management and in the public domain;

26. seeks a formal agreement with the competent Faroese and Greenlandic authorities on how seed accessions from Faroe Islands and Greenland should be acquired, managed and distributed by NordGen, preferably under the same conditions that apply to other accessions held by NordGen;

27. ensures that the legal ownership of farm animal genetic resources stays with the national owner in cases where NordGen conserves animal genetic resources at its premises. Access shall be in agreement and in accordance with the relevant national program and/or entity;

28. ensures that the legal ownership of forest tree genetic resources stored at NordGen stays with the national owner. If these resources shall be under the management of NordGen, it should preferably be under the same conditions that apply to other NordGen's seed accessions;

29. strengthens communication on access and rights to genetic resources in the Nordic region;

30. continues to manage and operate the Svalbard Global Seed Vault in partnership with the Norwegian Ministry of Agriculture and Food and the Crop Trust and in accordance with the Three Party Agreement between those partners.

Deklaration om adgang og rettigheder til **Genetiske Ressourcer 2023** – Kalmardeklarationen II

Biologisk mangfoldighed er afgørende for menneskelivet på jorden. Genetisk mangfoldighed er en vigtig del af den biologiske mangfoldighed. Genetiske ressourcer er genetisk materiale af aktuel og potentiel værdi, som kan være vigtig for mennesker og livet på jorden. En stor variation af genetiske ressourcer er en forudsætning for naturlig udvælgelse, tilpasning og evolution. Adgangen til verdens genetiske ressourcer og en retfærdig og rimelig fordeling af det udbytte, som udnyttelsen af dem resulterer i, er derfor vigtige anliggender, der er reguleret i adskillige nationale og internationale fora.

I 2003 vedtog de nordiske lande *Kalmar-deklarationen*, som indeholder en række anbefalinger om national udmøntning af internationale forpligtelser samt det videre samarbejde om genetiske ressourcer på nordisk niveau. De internationale retlige rammer fastsætter, at stater har suveræne rettigheder over deres genetiske ressourcer. Kalmar-deklarationen erklærer, at de genetiske ressourcer, som bevares af NordGen, er under fælles nordisk forvaltning, at de kan tilgås frit, og at de er offentligt tilgængelige.

De nordiske lande har en lang historie med mere end 50 års samarbejde inden

for bevaring og bæredygtig anvendelse af genetiske ressourcer med etableringen af en fælles nordisk genbank for frø i 1979 som et stort resultat. Nordisk Genressource Center (NordGen) blev etableret i 2008 som et videncenter for genetiske ressourcer og omfatter også den nordiske frøgenbank. Kalmardeklarationen udgør en vigtig ramme for adgangen og rettighederne til de genetiske ressourcer, som bevares af NordGen.

De teknologiske og politiske fremskridt siden vedtagelsen af Kalmardeklarationen for tyve år siden har gjort det klart, at der er behov for en ny nordisk tilgang. Til dette formål blev projektet "Access and Rights to Genetic Resources: A Nordic Approach (II)" etableret med nordiske eksperter inden for genetiske ressourcer. Projektet resulterede i rapporten "Access and Rights to Genetic Resources: A Nordic Approach (II)".

ADGANG OG RETTIGHEDER TIL GENETISKE RESSOURCER I DE NORDISKE LANDE

Nordisk Ministerråd for Fiskeri og havbrug, Jordbrug, Levnedsmidler og Skovbrug samt Nordisk Ministerråd for Miljø og Klima er blevet enige om følgende:

NORDISK MINISTERRÅD

1. understreger vigtigheden af genetiske ressourcer for den bæredygtige udvikling, og at bevaring og bæredygtig udnyttelse af genetiske ressourcer derfor har høj prioritet i de nordiske lande;

2. bekræfter hovedprincipperne i Kalmardeklarationen fra 2003 og værdsætter dens efterfølgende betydning for Norden og ikke mindst etableringen af NordGen;

3. noterer sig den betydelige udvikling, som har fundet sted internationalt siden Kalmardeklarationen, når det gælder adgang og rettigheder til genetiske ressourcer;

4. understreger vigtigheden af at dele udbyttet fra udnyttelsen af genetiske ressourcer på en retfærdig og rimelig måde i overensstemmelse med forpligtelserne i Biodiversitetskonventionen (CBD) og dens Nagoya-protokol samt den Internationale Traktat om Plante-genetiske ressourcer for Fødevarer og Jordbrug (The International Plant Treaty) og andre relevante instrumenter, som er vedtaget med henblik på deling af adgang og deling af udbytte;

5. anerkender behovet for i højere grad at dele det udbytte, som udspringer af det multilaterale system for adgang og deling af udbytte (MLS) under den Internationale Traktat om Plante-genetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug, både monetært og ikke-monetært, og støtter forbedringen af MLS;

6. bakker op om Kunming-Montreal-rammen for biodiversitet og beslutningen om at etablere en multilateral mekanisme til deling af udbytte ved udnyttelse af digital sekvensinformation om genetiske ressourcer, som blev vedtaget på FN's biodiversitetskonventions 15. partskonference (COP15), og opfordrer de nordiske lande til at bidrage til en vellykket opfølgning;

7. anerkender, at hvert nordisk land, i overensstemmelse med den nationale lovgivning, skal træffe passende foranstaltninger med henblik på at sikre, at traditionel viden i relation til genetiske ressourcer, som indehaves af oprindelige folk og lokale samfund, tilgås med forudgående informeret samtykke eller godkendelse samt med involvering af de oprindelige folk og lokale samfund, og at der er gensidig enighed om de etablerede vilkår;

8. noterer sig manglen på viden om og opmærksomhed på de internationale retlige rammer om adgang og rettigheder til genetiske ressourcer blandt de nordiske udbydere og brugere af genetiske ressourcer;

9. støtter op om rapporten fra projektet "Access and Rights to Genetic Resources: a Nordic Approach (II)".

ANBEFALER AT DE NORDISKE LANDE

10. genbekræfter, at alle frøaccessioner, som opbevares af NordGen, med undtagelse af sikkerhedskollektioner som NordGen bevarer for andre genbanker, er under fælles nordisk forvaltning og offentligt tilgængelige;

11. fortsætter engagementet i international policyudvikling inden for genetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug, herunder bevaring og bæredygtig udnyttelse af dem;

12. tilskynder til bidrag til udbytte-delingsfonden under den Internationale Traktat om Plantegenetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug, herunder fra fødevarerindustrien;

13. støtter forbedringen af det multilaterale system for adgang og deling af udbytte under den Internationale Traktat om Plantegenetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug;

14. faciliterer adgang til genetiske ressourcer for fødevarer og jordbrug og relateret digital sekvensinformation (DSI) i overensstemmelse med vedtagne internationale instrumenter til udbyttedeling;

15. anerkender forskellige opfattelser og tilgange blandt de nordiske lande, når det gælder behovet for at afgøre den retlige status for vilde genetiske ressourcer, registrere indsamlingen og regulere adgangen til dem;

16. tilskynder til at øge viden om bevaring og bæredygtig udnyttelse af genetiske ressourcer fra hvirvelløse dyr og mikroorganismer samt relaterede problemstillinger om adgang og rettigheder til sådanne genetiske ressourcer;

17. fortsætter med at opretholde tiltag i brugerlandet for at leve op til adgangsreguleringen i udbyderlandene og skabe opmærksomhed blandt forskere og andre relevante aktører, som anvender genetiske ressourcer fra andre lande, om disse tiltag;

18. skaber øget opmærksomhed blandt nordiske udbydere og brugere af genetiske ressourcer om den internationale udvikling, herunder forpligtelser vedrørende adgang og udbyttedeling samt målsætninger;

19. fortsætter med at samarbejde på nordisk niveau, når det gælder erfaringsudveksling om adgang og rettigheder til genetiske ressourcer, f.eks. via relevante fællesnordiske projekter.

ANFEFALER AT NORDGEN

20. fortsætter med at være en vigtig fællesnordisk institution i forhold til udmøntningen af den Internationale Traktat om Plante genetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug, og at relevant materiale, som forvaltes af NordGen, skal være en del af det multilaterale system for adgang og deling af udbytte under den Internationale Traktat om Plante genetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug;

21. giver faciliteret adgang til alle sine plante genetiske ressourcer til alle formål, og ikke kun til anvendelse inden for fødevarer- og jordbrugsområdet;

22. fortsætter med at gøre accessioner tilgængelige via standardaftalen for materialeoverførsel (The Standard Material Transfer Agreement) under den Internationale Traktat om Plante genetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug;

23. faciliterer adgang til DSI, som er relateret til plante genetiske ressourcer, der opbevares af genbanken;

24. tilskynder til, at donorer af "Material in Transition" gør dette offentligt tilgængeligt, hvis det er relevant, og inkluderer det i det multilaterale system under den Internationale Traktat om Plante genetiske Ressourcer for Fødevarer og Jordbrug;

25. støtter, at der gives faciliteret adgang til afgrødernes vilde slægtninge (CWR), som forvaltes af NordGen, og at materialet er under fælles nordisk forvaltning og offentligt tilgængeligt;

26. søger en formel aftale med de kompetente færøske og grønlandske myndigheder, om hvordan frøaccessioner fra Færøerne og Grønland skal erhverves, forvaltes og distribueres af NordGen, helst på de samme vilkår, der gælder for andre accessioner, som bevares af NordGen;

27. sikrer, at det juridiske ejerskab af husdyr genetiske ressourcer forbliver hos den nationale ejer i situationer, hvor NordGen opbevarer husdyr genetiske ressourcer på sine lokaliteter. Adgangen til ressourcerne skal være i overensstemmelse med det relevante nationale program og/eller relevant enhed;

28. sikrer, at det juridiske ejerskab af genetiske ressourcer fra skovtræer, som bevares af NordGen, forbliver hos den nationale ejer. Hvis disse ressourcer skal forvaltes af NordGen, skal det helst være på de samme vilkår, som gælder for NordGens øvrige frøaccessioner;

29. styrker kommunikationen om adgang og rettigheder til genetiske ressourcer i Norden;

30. fortsætter med at forvalte Svalbard Global Seed Vault i partnerskab med Landbruks- og Matdepartementet i Norge og The Crop Trust i overensstemmelse med trepartsaftalen mellem disse parter.

Julkilausuma. Geenivarojen saatavuus ja oikeus geenivarioihin 2023 – Kalmarin julistus II

Luonnon monimuotoisuus on välttämätöntä, jotta ihminen voisi elää maapallolla. Geneettinen monimuotoisuus taas on luonnon monimuotoisuuden tärkeä osa. Geenivarat ovat geneettistä materiaalia, jolla on todellista tai potentiaalista arvoa ja joka voi olla tärkeää ihmisille ja maapallon elämälle. Geenivarojen monipuolisuus on luonnonvalinnan, adaptaation ja evoluution edellytys. Maailman geenivarojen saatavuus ja niiden käytöstä koituvien hyötyjen oikeudenmukainen ja tasapuolinen jakaminen ovat siksi tärkeitä sääntelykysymyksiä useilla kansallisilla ja kansainvälisillä foorumeilla.

Pohjoismaat hyväksyivät vuonna 2003 Kalmarin julistuksen, jossa on suosituksia kansainvälisten veloitteiden kansallisesta täytäntöönpanosta ja Pohjoismaiden tulevasta geenivarayhteistyöstä. Kansainvälisen säädöskehityksen mukaan valtioilla on täysivaltaiset oikeudet geenivariohinsa. Kalmarin julistuksessa todetaan kuitenkin, että NordGenin hallussa olevia geenivaroja hallinnoidaan yhteispohjoismaisesti ja että ne ovat vapaasti saatavissa ja yleisessä käytössä.

Pohjoismailla on pitkät, yli 50-vuotiset perinteet yhteistyöstä, joka liittyy

geenivarojen säilyttämiseen ja kestävään käyttöön. Sen merkittävänä saavutuksena oli siementen yhteispohjoismaisen geenipankin perustaminen vuonna 1979. Pohjoismainen geenivarakeskus (NordGen) perustettiin vuonna 2008 geenivarojen osaamiskeskukseksi, johon kuuluu myös pohjoismainen siemenpankki. Kalmarin julistus on tärkeä kehysasiakirja, joka koskee NordGenin hallussa olevien geenivarojen saatavuutta ja niihin liittyviä oikeuksia.

Kaksikymmentä vuotta sitten hyväksytyyn julistuksen jälkeen on kuitenkin otettu teknologisia ja poliittisia edistysaskeleita, joiden vuoksi tarvittiin uutta pohjoismaista linjausta. Sitä varten perustettiin hanke nimeltä "Access and Rights to Genetic Resources: A Nordic Approach (II)", johon osallistui pohjoismaisia geenivara-asiantuntijoita. Hankkeen tuloksena oli raportti "Access and Rights to genetic resources: A Nordic Approach (II)".

GEENIVAROJEN SAATAVUUS JA OIKEUS GEENIVARIOIHIN POHJOISMAISSA

Maa- ja metsätalous-, kalastus-, vesiviljely- ja elintarvikeasiain ministerineuvosto sekä ympäristö- ja

ilmastoasiain ministerineuvosto ovat sopineet seuraavasti:

POHJOISMAIDEN MINISTERINEUVOSTO

- 1. korostaa** geenivarojen tärkeyttä kestäväälle kehitykselle ja sitä, että geenivarojen säilyttäminen ja kestävä käyttö on siksi tärkeä painopistealue Pohjoismaissa;
- 2. vahvistaa uudelleen** vuonna 2003 hyväksytyin Kalmarin julistuksen pääperiaatteet ja arvostaa sen myöhempää merkitystä Pohjoismaille ja varsinkin NordGenin perustamista;
- 3. huomioi** merkittävän kansainvälisen kehityksen, joka Kalmarin julistuksen hyväksymisen jälkeen on tapahtunut suhteessa geenivarojen saatavuuteen ja käyttöoikeuksiin;
- 4. korostaa** geenivarojen käytöstä koituvien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakamista biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen ja siihen liittyvän Nagoyan pöytäkirjan, kasvigeenivaroja koskevan kansainvälisen sopimuksen (kansainvälinen kasvigeenivarasopimus) sekä muiden saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevien keskeisten välineiden mukaisesti;

5. tunnustaa tarpeen lisätä niiden rahallisten ja ei-rahallisten hyötyjen jakamista, jotka perustuvat kansainvälisen kasvigeenivarasopimuksen alaiseen, saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskevaan monenväliseen järjestelmään (MLS), ja tukee MLS:n laajentamista;

6. pitää tervetulleena YK:n biodiversiteettisopimuksen 15. osapuolikokouksessa hyväksytyä Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuista biodiversiteettihystä ja päätöstä perustaa monenvälisen mekanismi geenivarojen digitaalisesta sekvenssitiedosta koituvien hyötyjen jakamiselle ja kehottaa Pohjoismaita edistämään päätöksen seurannan onnistumista;

7. tunnustaa, että kunkin Pohjoismaan on ryhdyttävä kansallisen lainsäädännön mukaisesti tarvittaviin toimiin varmistaakseen sen, että geenivaroihin liittyvän alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen perinteisen tiedon käyttö perustuu kyseisten alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen ennakkosuostumukseen tai -hyväksyntään ja osallistamiseen sekä molemminpuolisesti hyväksytyihin ehtoihin;

8. toteaa, että geenivarojen pohjois-maisilla tarjoajilla ja käyttäjillä on puutteellinen osaaminen ja tietoisuus kansainvälisestä oikeudellisesta kehyksestä, joka koskee geenivarojen saatavuutta ja oikeutta geenivaroihin;

9. pitää tervetulleena hankkeessa "Access and Rights to Genetic Resources: a Nordic Approach (II)" julkaistua raporttia.

SUOSITTELEE, ETTÄ POHJOISMAAT

10. vahvistavat uudelleen, että kaikkia NordGenin hallussa olevia siemen-näytteitä, paitsi NordGenin hallussa olevia muiden geenipankkien varmuuskokoelmia, hallinnoidaan yhteispohjoismaisesti ja että ne ovat vapaasti yleisessä käytössä;

11. jatkavat osallistumista elintarvikkeiden ja maatalouden geenivaroja koskevan kansainvälisen politiikan kehittämiseen, ml. geenivarojen säilyttäminen ja kestävä käyttö;

12. kannustavat toimijoita, ml. elintarviketeollisuutta, tukemaan rahallisesti kansainvälisen kasvigeenivarasopimuksen alaista hyötyjen jakamisen rahastoa;

13. tukevat kansainvälisen kasvigeenivarasopimuksen alaisen, saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskevan monenvälisen järjestelmän laajentamista;

14. helpottavat elintarvikkeiden ja maatalouden kasvigeenivarojen ja niihin liittyvän digitaalisen sekvenssitiedon

(DSI) saatavuutta hyötyjen jakamista koskevien sovittujen kansainvälisten järjestelmien mukaisesti;

15. tunnustavat Pohjoismaiden eri näkökulmat ja lähestymistavat, jotka liittyvät tarpeeseen määrittää luonnonvaraisten geenivarojen oikeudellinen asema, rekisteröidä niitä sisältävät kokoelmat ja säädellä niiden saatavuutta;

16. kannustavat parantamaan tietämystä selkärangattomien eläinten ja mikro-organismien geenivarojen säilyttämisestä ja kestävästä käytöstä sekä muista aiheista, jotka liittyvät kyseisten geenivarojen saatavuuteen ja käyttöoikeuksiin;

17. jatkavat käyttäjämaita koskevien toimenpiteiden voimassa pitämistä, jotta tarjoajamaiden asettamia käyttörajoituksia noudatettaisiin, sekä toimenpiteisiin liittyvän tietoisuuden lisäämistä niiden tutkijoiden ja muiden keskeisten toimijoiden keskuudessa, jotka käyttävät muiden maiden geenivaroja;

18. pyrkivät lisäämään tietoisuutta kansainvälisestä kehityksestä, mukaan lukien saatavuutta ja hyötyjen jakoa koskevista velvollisuuksista ja tavoitteista, pohjoismaisten geenivarojen tarjoajien ja käyttäjien keskuudessa;

19. jatkavat pohjoismaista yhteistyötä, jossa vaihdetaan kokemuksia geenivarojen saatavuudesta ja oikeudesta geenivaroihin esimerkiksi sopivissa yhteispohjoismaisissa hankkeissa.

SUOSITTELEE, ETTÄ NORDGEN

20. on jatkossakin tärkeä yhteispohjoismainen laitos kansainvälisen kasvigeeni-varasopimuksen täytäntöönpanossa ja että NordGenin hallinnoima materiaali kuuluu soveltuvien osien osaksi kansainvälisen kasvigeeni-varasopimuksen alasta, saatavuutta ja hyötyjen jakamista koskevaa monenvälistä järjestelmää;

21. helpottaa sen kaikkien kasvigeeni-varanäytteiden saatavuutta kaikkiin käyttötarkoituksiin, eikä vain elintarvike- ja maatalousalalla käytettäväksi;

22. tarjoaa jatkossakin kokoelmanäytteitä käyttöön yhden sopimustyyppin eli kansainvälisen kasvigeeni-varasopimuksen mukaisen vakiomuotoisen materiaalin siirtosopimuksen perusteella;

23. helpottaa geenipankin säilyttämien kasvigeeni-varojen digitaalisen sekvenssitiedon saatavuutta;

24. kannustaa Nordgenin määräaikaissäilytykseen annetun materiaalin (Material in Transition) lahjoittajia luovuttamaan materiaalin mahdollisuuksien mukaan julkisesti saataville ja sisällyttämään sen kasvigeeni-varasopimuksen alaiseen monenväliseen järjestelmään;

25. tukee sitä, että helpotettu saatavuus koskee NordGenin hallussa olevia viljelykasvien luonnonvaraisia sukulaisia ja että materiaali on

yhteispohjoismaisesti hallinnoitua ja vapaasti yleisessä käytössä;

26. pyrkii Färsaarten ja Grönlannin toimivaltaisten viranomaisten kanssa viralliseen sopimukseen siitä, miten NordGen lisää kokoelmiinsa sekä hallinnoi ja jakelee färsaarelaisia ja grönlantilaisia siemennäytteitä. Ehtojen tulisi mieluiten olla samat, joita sovelletaan muihinkin NordGenin hallussa oleviin kokoelmanäytteisiin;

27. varmistaa, että kotieläinten geenivarojen laillinen omistus säilyy kansallisella omistajalla tapauksissa, joissa NordGen säilyttää eläingeeni-varoja tiloissaan. Saatavuudesta on sovittava kyseisen kansallisen ohjelman tai yksikön kanssa;

28. varmistaa, että NordGenin säilyttämien metsäpuiden geenivarojen laillinen omistus säilyy kansallisella omistajalla. Jos kyseiset geenivarat ovat NordGenin hallinnoimia, niitä tulisi mieluiten koskea samat ehdot kuin muitakin NordGenin siemennäytteitä;

29. vahvistaa viestintää geenivarojen saatavuudesta sekä oikeudesta geenivariihin Pohjoismaissa;

30. jatkaa Huippuvuorten kansainvälisen siemenholvin hallinnoitua ja ylläpitoa yhteistyössä Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriön sekä kansainvälisen Crop Trust -organisaation kanssa osapuolten välisen kolmikantaisopimuksen mukaisesti.

Yfirlýsing um aðgang og réttindi fyrir erfðaauðlindir 2023 – Kalmaryfirlýsing II

Líffræðileg fjölbreytni er nauðsynleg lífi manna á jörðu. Erfðafjölbreytni er mikilvægur hluti af líffræðilegri fjölbreytni. Erfðaauðlindir eru erfðafæni sem hafa raunverulegt og mögulegt virði sem gæti verið mikilvægt mönnum og lífi á jörðu. Fjölbreyttar erfðaauðlindir eru forsenda náttúruvals, aðlögunar og þróunar. Aðgangur að erfðaauðlindum heimsins og sanngjörn og réttlát hlutdeild í þeim ávinningi sem hlýst af notkun þeirra eru þess vegna mikilvæg málefni sem reglur hafa verið settar um í ýmsum löndum og á alþjóðavettvangi.

Árið 2003 samþykktu Norðurlönd Kalmaryfirlýsinguna, sem inniheldur ýmsar ráðleggingar um landsbundna innleiðingu alþjóðlegra skuldbindinga um frekara samstarf um erfðaauðlindir á norrænum vettvangi. Alþjóðlega regluverkið kveður á um fullveldisrétt ríkja á erfðaauðlindum sínum. Í Kalmaryfirlýsingunni er því lýst yfir að erfðaauðlindir í vörslu Norrænu erfðaauðlindastofnunarinnar (NordGen) séu í sameiginlegri norrænni umsjá með frjálsum aðgangi án höfundarréttar.

Norðurlönd sér eiga langa sögu meira en 50 ára samstarfs um varðveislu og sjálfbæra notkun erfðaauðlinda og var stofnun

samnorrens erfðabanka fræja árið 1979 stór áfangi. Norræna auðlindastofnunin (NordGen) var stofnuð árið 2008 sem þekkingarmiðstöð erfðaauðlinda og geymir hún norræna frægenabankann. Kalmaryfirlýsingin setur mikilvægan ramma utan um aðgang og réttindi fyrir erfðaauðlindir sem geymdar eru hjá NordGen.

Tæknileg og pólitísk þróun frá samþykkt Kalmaryfirlýsingarinnar fyrir tuttugu árum hefur leitt í ljós að þörf er á nýrri norrænni nálgun. Það var í þeim tilgangi sem verkefnið „Access and Rights to Genetic Resources: A Nordic Approach (II)“ var sett á laggirnar með norrænum sérfræðingum um erfðaauðlindir. Afrakstur verkefnisins er skýrslan „Access and Rights to genetic resources: A Nordic Approach (II)“.

AÐGANGUR OG RÉTTINDI FYRIR ERFÐAAUÐLINDIR Á NORÐUR- LÖNDUM

Norræna ráðherranefndin um fiskveiðar, landbúnað, skógrækt og matvæli og Norræna ráðherranefndin um umhverfis- og loftlagsmál hafa komist að samkomulagi um eftirfarandi:

NORRÆNA RÁÐHERRANEFNDIN

1. undirstrikar mikilvægi erfðaauðlinda fyrir sjálfbæra þróun og að vernd og sjálfbær nýting erfðaauðlinda eru þess vegna í miklum forgangi hjá Norður-löndunum,

2. áréttir meginefni Kalmáryfirlýsingarinnar 2003 og gerir sér grein fyrir þeim mikilvægu áhrifum sem hún hefur haft á Norðurlöndum, ekki síst með stofnun NordGen,

3. veitir athygli þeirri mikilvægu þróun sem hefur orðið á alþjóðavettvangi frá Kalmáryfirlýsingunni að því er varðar aðgang og réttindi fyrir erfðaauðlindir,

4. undirstrikar mikilvægi þess að deila ávinningi af nýtingu erfðaauðlinda á sanngjarnan og réttlátan hátt samkvæmt skyldum Samnings Sameinuðu þjóðanna um líffræðilega fjölbreytni, Nagoya-bókunar hans og Alþjóðasamningi um erfðaauðlindir plantna (Alþjóðaplöntusáttmálanum, e. International Plant Treaty) og öðrum viðeigandi samþykktum gerningum um aðgang og sameiginlegan ávinning,

5. viðurkennir þörf þess að deila í auknum mæli þeim ávinningi sem hlýst af marghliða kerfi aðgangs og ávinnings samkvæmt Alþjóðaplöntusáttmálanum, bæði fjárhagslegum og öðrum, og styður eflingu marghliða kerfisins,

6. fagnar Kunming-Montreal-alþjóðarammanum um líffræðilega fjölbreytni og ákvörðuninni um að koma á marghliða kerfi um sameiginlegan ávinning af notkun stafrænna raðgrei-ningarupplýsinga um erfðaauðlindir sem samþykkt var á 15. ráðstefnu aðilanna að Samningi Sameinuðu þjóðanna um líffræðilega fjölbreytni og hvetur Norðurlönd til að taka þátt í að tryggja vel heppnaða eftirfylgni hennar,

7. viðurkennir að í samræmi við landslög skuli hvert og eitt Norðurlandanna grípa til aðgerða, eftir því sem við á, með það sem markmið að tryggja að hefðbundin þekking í tengslum við erfðaauðlindir sem frumbyggjar og staðbundin samfélög búa yfir verði metin með fyrirfram og upplýstu samþykki og þátttöku þeirra, og að samkomulag sé gert um skilmála,

8. veitir athygli skorti á þekkingu á og vitund um alþjóðlegan lagaramma um aðgang og réttindi erfðaauðlinda meðal norrænna veitenda og notenda erfðaauðlinda,

9. fagnar skýrslu verkefnisins „Access and Rights to Genetic Resources: a Nordic Approach (II)“.

MÆLIR MEÐ ÞVÍ AÐ NORÐURLÖND

10. staðfesti aftur að öll fræsöfn sem geymd eru í NordGen, að undanskildum öryggissöfnum sem NordGen geymir fyrir aðra genabanka, séu í sameiginlegri norrænni umsjá og án höfundarréttar,

11. haldi áfram að taka þátt í alþjóðlegri stefnumótun um erfðaauðlindir fyrir matvæli og landbúnað, þar á meðal verndun og sjálfbæra notkun þeirra,

12. hvetji til framlaga til sjóðs sameiginlegs ávinnings (e. benefit-sharing fund) Alþjóðaplöntusáttmálans, þ. á m. matvælavinnsluiðnaðarins,

13. styðji við eflingu marghliða kerfis um aðgang og ávinning samkvæmt Alþjóðaplöntusáttmálanum,

14. greiði fyrir aðgangi að erfðaa- uðlindum fyrir matvæli og landbúnað og tengdum stafrænum raðgreiningar- upplýsingum í samræmi við samþykta alþjóðlega gerninga um sameiginlegan ávinning,

15. viðurkenni mismunandi sjónarhorn og nálganir norrænu landanna um þörf þess að ákvarða lagalega stöðu villtra erfðaauðlinda, skrá söfnun þeirra og setja reglur um aðgang,

16. hvetji til þess að aflað verði aukinnar þekkingar á verndun og sjálfbærri notkun erfðaauðlinda frá hryggleysingjum og örverum og tengdum málefnum um aðgang og réttindi fyrir slíkar erfðaauðlindir,

17. haldi áfram að halda úti úrræðum í notkunarlöndum til að reglum um aðgang sé fylgt og upplýsa lönd, rannsakendur og aðra viðeigandi aðila sem nota erfðaauðlindir frá öðrum löndum um þessi úrræði,

18. stuðli að vitundarvakningu meðal norrænna veitenda og notenda erfðaauðlinda um alþjóðlega þróun, þar á meðal um skyldur og markmið um aðgang og sameiginlegan ávinning,

19. haldi áfram að vinna saman á norrænum vettvangi að því að miðla reynslu af aðgangi og réttindum fyrir erfðaauðlindir, t.d. í gegnum viðeigandi samnorræn verkefni.

MÆLIR MEÐ ÞVÍ AÐ NORDGEN

20. haldi áfram að vera mikilvæg samnorræn stofnun um innleiðingu Alþjóðaplöntusáttmálans og að viðeigandi efni sem er í umsjá NordGen verði hluti af marghliða kerfinu um aðgang og ávinning samkvæmt Alþjóðaplöntusáttmálanum,

21. veiti greiðan aðgang að öllum plöntuerfðasöfnum sínum í hvaða tilgangi sem er og ekki aðeins til notkunar á sviði matvæla og landbúnaðar,

22. haldi áfram að gera söfn aðgengileg með einni tegund samnings; stöðluðum efnisflutningssamningi Alþjóðaplöntusáttmálans,

23. greiði fyrir aðgangi að stafrænum raðgreiningarupplýsingum í tengslum við plöntuerfðaauðlindir sem gena-bankinn geymir,

24. hvetji þá sem gefa „flutt efni“ (e. material in transition) að gera það aðgengilegt öllum, eftir við sem við á, og skrái það í marghliða kerfi Alþjóðaplöntusáttmálans,

25. styðji að greiður aðgangur sé veittur að villtum skyldum tegundum nytjaplantna sem eru í umsjá NordGen og að efnið sé í sameiginlegri norrænni umsjá og án höfundarréttar,

26. leitist við að gera formlegan samning við til þess bær færeysk og grænensk yfirvöld um hvernig NordGen skuli afla, hafa umsjón með og dreifa fræsöfnum frá Færeyjum og Grænlandi, helst með sömu skilyrðum og gilda um önnur söfn sem NordGen geymir,

27. tryggi að lagalegt eignarhald erfðaauðlinda húsdýra verði áfram hjá landsbundnum eiganda í þeim tilfellum þegar NordGen varðveitir erfðaauðlindir dýra á athafnasvæði sínu. Aðgangur skal vera með samkomulagi við og í samræmi við viðeigandi landsbundna áætlun og/eða aðila,

28. tryggi að lagalegt eignarhald erfðaauðlinda skógartrjáa sem geymd eru hjá NordGen verði áfram hjá landsbundnum eiganda. Ef þessar auðlindir skulu vera í umsjá NordGen skulu þær helst vera samkvæmt sömu skilyrðum og gilda um önnur fræsöfn NordGen,

29. efli samskipti um aðgang og réttindi erfðaauðlinda á Norðurlöndum,

30. haldi áfram að hafa umsjón með og reka Alþjóðlegu fræhvelvinguna á Svalbarða í samvinnu við norska landbúnaðar- og matvælaráðuneytið og Crop Trust og í samræmi við þríhliða samning þessara aðila.

Erklæring om tilgang og rettigheter til **genetiske ressurser 2023** – Kalmar II-erklæringen

Biologisk mangfold er avgjørende for menneskenes liv på jorden. Genetisk mangfold er en viktig del av biologisk mangfold. Genetiske ressurser er genetisk materiale som har faktisk og potensiell verdi som kan være viktig for menneskene og livet på jorden. Stor variasjon i genetiske ressurser er en forutsetning for naturlig utvalg, tilpasning og evolusjon. Tilgang til verdens genetiske ressurser og rettferdig og likeverdig fordeling av godene som oppstår ved bruk av dem, er derfor viktige spørsmål som er regulert av flere nasjonale og internasjonale fora.

I 2003 vedtok de nordiske landene *Kalmar-erklæringen*, med en rekke anbefalinger om nasjonal gjennomføring av internasjonale forpliktelser og hvordan samarbeidet om genetiske ressurser burde videreutvikles på nordisk nivå. Det internasjonale juridiske rammeverket slår fast at landene har suverene rettigheter til sine egne genetiske ressurser. Kalmar-erklæringen slår fast at de genetiske ressursene som oppbevares i NordGen, er under felles nordisk forvaltning og fritt og allment tilgjengelige.

De nordiske landene har en lang historie med mer enn femti års samarbeid om

bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser, med etableringen av en felles nordisk genbank for frø i 1979 som en stor milepæl. Nordisk genressurs-senter (NordGen) ble opprettet i 2008 som et kunnskapssenter for genetiske ressurser og omfatter den nordiske frøgenbanken. Kalmar-erklæringen gir et viktig rammeverk for tilgang og rettigheter til de genetiske ressursene i NordGen.

De teknologiske og politiske fremskrittene siden Kalmar-erklæringen ble vedtatt for tjuen år siden, har gjort det tydelig at det er behov for oppdatert nordisk politikk. For det formål ble prosjektet Access and Rights to Genetic Resources: A Nordic Approach (II) etablert, med nordiske eksperter på genetiske ressurser. Resultatet av prosjektet er rapporten Access and Rights to Genetic resources: A Nordic Approach (II).

TILGANG OG RETTIGHETER TIL GENETISKE RESSURSER I NORDEN

De nordiske ministerrådene ansvarlige for fiskeri, landbruk, skogbruk og næringsmidler og de nordiske ministerrådene ansvarlige for miljø og klima er blitt enige om følgende:

NORDISK MINISTERRÅD

1. fremhever betydningen av genetiske ressurser for bærekraftig utvikling, og at bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser derfor er høyt prioritert i de nordiske landene;

2. bekrefter hovedprinsippene i Kalmar-erklæringen fra 2003 og anerkjenner dens betydning i ettertid for Norden og ikke minst for opprettelsen av NordGen;

3. noterer seg den betydelige utviklingen som har funnet sted internasjonalt etter Kalmar-erklæringen når det gjelder tilgang og rettigheter til genetiske ressurser;

4. fremhever betydningen av å dele fordelene ved bruk av genetiske ressurser på en rettferdig og likeverdig måte i samsvar med forpliktelsene under FNs konvensjon om biologisk mangfold og dens Nagoya-protokoll, Den internasjonale traktaten om plantegenetiske ressurser for mat og landbruk og andre relevante instrument for tilgang og fordeling av goder;

5. anerkjenner behovet for å øke godefordelingen som følger av det multilaterale systemet (MLS) for tilgang og godefordeling under Den internasjonale traktaten om plantegenetiske ressurser, både økonomisk og ikke-økonomisk, og støtter forbedringene av MLS;

6. imøteser Det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold (Naturavtalen) og beslutningen om å opprette en multilateral mekanisme for godefordeling i bruken av digital sekvenseringsinformasjon om genetiske ressurser vedtatt på det 15.partsmøtet til FN Konvensjonen om biologisk mangfold (COP15), og oppfordrer de nordiske landene til å bidra til en vellykket oppfølging av den;

7. anerkjenner at de nordiske landene, i tråd med nasjonal lovgivning, skal iverksette tiltak for å sørge for at tradisjonell kunnskap knyttet til genetiske ressurser hos urbefolkninger og i lokalsamfunn brukes først etter at informert samtykke eller godkjenning er innhentet og med involvering av de aktuelle urbefolkningene og lokalsamfunnene, og at gjensidig avtalte vilkår er etablert;

8. noterer seg mangelen på kunnskap og bevissthet om det internasjonale juridiske rammeverket om tilgang og rettigheter til genetiske ressurser hos nordiske leverandører og brukere av genetiske ressurser;

9. imøteser rapporten fra prosjektet Access and Rights to Genetic Resources: a Nordic Approach (II).

ANBEFALER AT DE NORDISKE LANDENE

10. på nytt bekrefter at alle aksesjoner i genbanken, med unntak av sikkerhets-samlinger som NordGen oppgevarer på vegne av andre genbanker, er under felles nordisk forvaltning og er offentlig tilgjengelig;

11. fortsetter å engasjere seg i utviklingen av global politikk for genetiske ressurser for mat og landbruk, herunder i bevaring og bærekraftig bruk;

12. oppfordrer til bidrag til fondet for fordeling til Den internasjonale traktat om plantegenetiske ressurser for mat og landbruk, også fra næringsmiddelindustrien;

13. støtter forbedringene av traktatens multilaterale system for tilgang og godefordeling;

14. forenkler tilgang til genetiske ressurser for mat og landbruk og tilknyttet digital sekvenseringsinformasjon (DSI) i henhold til avtalte internasjonale instrumenter for utbyttefordeling;

15. anerkjenner de ulike oppfatningene og tilnærmingene i de nordiske landene til behovet for å fastsette juridisk status for ville genetiske ressurser og registrere innsamlingen av og regulere tilgangen til dem;

16. oppfordrer til å bedre kunnskapen om bevaring og bærekraftig bruk av genetiske ressurser fra virvelløse dyr og mikroorganismer og tilknyttede spørsmål om tilgang og rettigheter til slike genetiske ressurser;

17. fortsetter å opprettholde sine tiltak for å overholde tilgangsregulering til leverandørland og øke bevisstheten hos forskere og andre relevante aktører som bruker genetiske ressurser fra andre land, om disse tiltakene;

18. sørger for å øke bevisstheten hos nordiske leverandører og brukere av genetiske ressurser om den internasjonale utviklingen, herunder forpliktelser og mål for tilgang og godefordeling;

19. fortsetter å samarbeide på nordisk nivå om å utveksle erfaringer om tilgang og rettigheter til genetiske ressurser, for eksempel gjennom relevante fellesprosjekter i Norden.

ANBEFALER AT NORDGEN

20. fortsetter å være en viktig felles nordisk institusjon for implementeringen av den internasjonale traktaten om plantegenetiske ressurser, og at relevant genetisk materiale administrert av NordGen skal være en del av det multilaterale systemet for tilgang og godefordeling under Den internasjonale traktaten om plantegenetiske ressurser;

21. gir forenklet tilgang til alle sine plantegenetiske aksjesjoner for alle formål, og ikke bare til bruk på mat- og landbruksområdet;

22. fortsetter å gjøre aksjesjoner tilgjengelige gjennom én type avtale, standardavtalen for overføring av materiale (the Standard Material Transfer Agreement, SMTA) under den internasjonale traktaten om plantegenetiske ressurser;

23. forenkler tilgang til DSI forbundet med plantegenetiske ressurser som oppbevares i genbanken;

24. oppfordrer donorer av "materiale under utvikling" til å gjøre materialet allment tilgjengelig på en hensiktsmessig måte og inkludere det i det multilaterale systemet for den internasjonale plantetraktaten;

25. støtter at deg gis forenklet tilgang til kulturplantenes ville slektinger som forvaltes av NordGen, og at materialet er under felles nordisk forvaltning og er offentlig tilgjengelig;

26. søker en formell avtale med de kompetente færøyske og grønlandske myndighetene om hvordan frøaksjesjoner fra Færøyene og Grønland skal anskaffes, forvaltes og distribueres av NordGen, fortrinnsvis under samme vilkår som for NordGens øvrige aksjesjoner;

27. sørger for at det juridiske eierskapet til husdyrgenetiske ressurser forblir hos den nasjonale eieren i tilfeller der NordGen bevarer husdyrregenetiske ressurser i sine lokaler. Tilgangen skal være i samsvar og i tråd med det relevante nasjonale programmet og/eller enheten;

28. sikrer at det juridiske eierskapet til skogtregenetiske ressurser som lagres av NordGen, forblir hos den nasjonale eieren. Dersom disse ressursene skal forvaltes av NordGen, bør det fortrinnsvis være på samme vilkår som de som gjelder for NordGens øvrige frøaksjesjoner;

29. styrker kommunikasjonen om tilgang og rettigheter til genetiske ressurser i Norden;

30. fortsetter å forvalte og drive Svalbard globale frøhvelv i samarbeid med det norske Landbruks- og matdepartementet og Global Crop Diversity Trust og i samsvar med trepartsavtalen mellom disse samarbeidspartnerne.

Deklaration om tillträde och rättigheter till genetiska resurser 2023

– Kalmardeklarationen II

Biologisk mångfald är avgörande för mänskligt liv på jorden. Genetisk mångfald är en viktig del av den biologiska mångfalden. Genetiska resurser är genetiskt material av faktiskt och potentiellt värde som kan vara viktigt för människan och livet på jorden. En stor variation av genetiska resurser är en förutsättning för naturligt urval, anpassning och evolution. Tillträde till världens genetiska resurser och en rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid deras användning är därför viktiga frågor som regleras i flera nationella och internationella forum. År 2003 antog de nordiska länderna Kalmardeklarationen med en rad rekommendationer om nationellt genomförande av internationella åtaganden och hur man kan samarbeta vidare om genetiska resurser på nordisk nivå. Den internationella rättsliga ramverket fastställer att stater har suveräna rättigheter över sina genetiska resurser. I Kalmardeklarationen anges att de genetiska resurser som bevaras av NordGen är under gemensam nordisk förvaltning, fritt tillgängliga och i offentlig ägo.

De nordiska länderna har samarbetat i över 50 år om bevarande och hållbart nyttjande av genetiska resurser, med bildandet av en gemensam nordisk gen-

bank för fröer 1979 som en stor bedrift. Nordiskt Genresurscenter (NordGen) bildades 2008 som ett kunskapscentrum för genetiska resurser där den nordiska genbanken för fröer ingår. Kalmardeklarationen utgör ett viktigt ramverk för tillträde och rättigheter till genetiska resurser som bevaras på NordGen. De tekniska och politiska framsteg som ägt rum sedan Kalmardeklarationen antogs för 20 år sedan har gjort det tydligt att det behövs ett nytt nordiskt grepp. För detta ändamål inrättades projektet "Access and Rights to Genetic Resources – A Nordic Approach (II)" tillsammans med nordiska experter på genetiska resurser. Resultatet av projektet är rapporten "Access and Rights to Genetic Resources – A Nordic Approach (II)".

TILLTRÄDE OCH RÄTTIGHETER TILL GENETISKA RESURSER I DE NORDISKA LÄNDERNA

Nordiska ministerrådet för fiske och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk samt Nordiska ministerrådet för miljö och klimat har kommit överens om följande:

NORDISKA MINISTERRÅDET

1. understryker vikten av genetiska resurser för hållbar utveckling och att bevarande och hållbart nyttjande av genetiska resurser därför är av hög prioritet i de nordiska länderna

2. bekräftar de grundläggande principerna i Kalmardeklarationen från 2003 och uppskattar dess efterföljande betydelse för Norden och inte minst bildandet av NordGen

3. noterar den betydande utveckling som har ägt rum internationellt sedan Kalmardeklarationen när det gäller tillträde och rättigheter till genetiska resurser

4. understryker vikten av att den nytta som uppkommer vid nyttjandet av genetiska resurser ska fördelas på ett rättvist och skäligt sätt i enlighet med kraven i Konventionen om biologisk mångfald och dess Nagoyaprotokoll samt det internationella fördraget om växtgenetiska resurser (det internationella växtfördraget) och andra relevanta överenskomna instrument för tillträde och fördelning av nytta

5. erkänner behovet av att öka fördelningen av den nytta som uppstår genom det internationella växtfördragets multilaterala system (MLS) för tillträde och fördelning av nytta, både monetär och icke-monetär, och stöder förstärkningen av MLS

6. välkomnar det globala Kunming-Montreal-ramverket för biologisk mångfald och beslutet att inrätta en multilateral mekanism för fördelning av nytta från användningen av digital sekvensinformation om genetiska resurser som antogs vid den femtonde partskonferensen för FN:s konvention om biologisk mångfald och uppmuntrar de nordiska länderna att bidra till en framgångsrik uppföljning av denna

7. erkänner att varje nordiskt land, i enlighet med nationell lagstiftning, ska vidta lämpliga åtgärder för att se till att tillträde till traditionell kunskap kopplad till genetiska resurser som bevaras av ursprungsbefolkningar och lokalsamhällen ges med förhandsgodkännande sedan information lämnats eller genom samtycke och medverkan från dessa ursprungsbefolkningar och lokalsamhällen och att ömsesidigt överenskomna villkor har fastställts

8. noterar bristen på kunskap och medvetenhet om det internationella rättsliga ramverket för tillträde och rättigheter till genetiska resurser bland nordiska leverantörer och användare av genetiska resurser

9. välkomnar rapporten från projektet "Access and Rights to Genetic Resources – A Nordic Approach (II)"

REKOMMENDERAR ATT DE NORDISKA LÄNDERNA

10. bekräftar att alla fröaccessioner som bevaras på NordGen, med undantag för säkerhetskollektioner som NordGen bevarar åt andra genbanker, är under gemensam nordisk förvaltning och offentligt tillgängliga

11. fortsätter att engagera sig i global policyutveckling angående genetiska resurser för livsmedel och jordbruk, inbegripet bevarande och hållbart nyttjande av dessa

12. uppmantrar bidrag till det internationella växtfördragets fond för fördelning av nytta, även från livsmedelsindustrin

13. stöder förstärkningen av det internationella växtfördragets multilaterala system för tillträde och fördelning av nytta

14. underlättar tillträde till genetiska resurser för livsmedel och jordbruk och tillhörande digital sekvensinformation

(DSI), i enlighet med överenskomna internationella instrument för fördelning av nytta

15. erkänner olika uppfattningar och tillvägagångssätt bland de nordiska länderna om behovet av att fastställa den rättsliga statusen för vilda genetiska resurser, registrera deras insamling och reglera tillträde

16. uppmantrar till att förbättra kunskapen om bevarande och hållbart nyttjande av genetiska resurser från ryggradslösa djur och mikroorganismer och därtill hörande frågor om tillträde och rättigheter till sådana genetiska resurser

17. fortsätter att upprätthålla användarlandets åtgärder för efterlevnad av leverantörslandets bestämmelser om tillträde och öka medvetenheten om dessa åtgärder bland forskare och andra berörda aktörer som använder genetiska resurser från andra länder

18. ökar medvetenheten hos nordiska leverantörer och användare av genetiska resurser om den internationella utvecklingen, däribland skyldigheter och mål för tillträde och fördelning av nytta

19. fortsätter att samarbeta på nordisk nivå för att utbyta erfarenheter om tillträde och rättigheter till genetiska resurser, t.ex. genom relevanta gemensamma nordiska projekt

REKOMMENDERAR ATT NORDGEN

20. fortsätter att vara en viktig gemensam nordisk institution för genomförandet av det internationella växtfördraget och att relevant material som förvaltas av NordGen ska ingå i det internationella växtfördragets multilaterala system för tillträde och fördelning av nytta

21. ger förenklat tillträde till alla sina växtgenetiska accessioner för alla ändamål, och inte bara för användning inom livsmedel och jordbruk

22. fortsätter att göra accessioner tillgängliga genom en typ av avtal, det internationella växtfördragets standardavtal för materialöverföring

23. underlättar tillträde till DSI om växtgenetiska resurser som bevaras av genbanken

24. uppmuntrar givare av "material in transition" att i tillämpliga fall göra detta offentligt tillgängligt och inkludera det i det internationella växtfördragets multilaterala system

25. stöder att förenklat tillträde ges för vilda släktingar till grödor som förvaltas av NordGen och att materialet är under gemensam nordisk förvaltning och offentligt tillgängligt

26. försöker ingå ett formellt avtal med de behöriga färöiska och grönländska myndigheterna om hur NordGen ska förvärva, förvalta och distribuera fröaccessioner från Färöarna och Grönland, helst på samma villkor som gäller för andra accessioner som bevaras av NordGen

27. ser till att äganderätten till husdjursgenetiska resurser förblir hos den nationella ägaren i de fall NordGen bevarar djurgenetiska resurser i sina lokaler. Tillträde ska ske i samförstånd och i enlighet med relevant nationellt program och/eller nationell enhet

28. ser till att äganderätten till skogsträdens genetiska resurser som bevaras på NordGen förblir hos den nationella ägaren. Om dessa resurser ska förvaltas av NordGen bör det helst ske på samma villkor som gäller för NordGens andra fröaccessioner

29. stärker kommunikationen om tillträde och rättigheter till genetiska resurser i Norden

30. fortsätter att förvalta och driva Svalbards globala frövalv i partnerskap med det norska jordbruks- och livsmedelsdepartementet och Global Crop Diversity Trust och i enlighet med trepartsavtalet mellan dessa partner.

Declaration on Access and Rights to Genetic Resources 2023 – The Kalmar II Declaration

PolitikNord 2024:772

ISBN 978-92-893-7893-2 (PDF)

ISBN 978-92-893-7894-9 (ONLINE)

ISBN 978-92-893-7872-7 (PRINT)

<http://dx.doi.org/10.6027/politknord2024-772>

© Nordic Council of Ministers 2024

Layout: Mette Agger Tang

Illustrations: Fia Djerf

Print: Exakta

Nordic co-operation

Nordic co-operation is one of the world's most extensive forms of regional collaboration, involving Denmark, Finland, Iceland, Norway, Sweden, and the Faroe Islands, Greenland and Åland.

Nordic co-operation has firm traditions in politics, economics and culture and plays an important role in European and international forums. The Nordic community strives for a strong Nordic Region in a strong Europe.

Nordic co-operation promotes regional interests and values in a global world. The values shared by the Nordic countries help make the region one of the most innovative and competitive in the world.

The Nordic Council of Ministers

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 Copenhagen

pub@norden.org

Read more Nordic publications on
www.norden.org/publications

Nordic Council of Ministers
Nordens Hus
Ved Stranden 18
DK-1061 Copenhagen
www.norden.org

Genetic resources are genetic material of actual and potential value that may be important to humans and life on earth. A great variety of genetic resources is a prerequisite for natural selection, adaptation, and evolution. Access to the world's genetic resources and a fair and equitable sharing of the benefits that arise from their use are therefore important matters that are regulated in several national and international forums.

The Nordic countries have a long history of more than 50 years of collaboration within conservation and sustainable use of genetic resources.

The technological and political advancements since the adoption of the Kalmar Declaration twenty years ago have made it evident that a new Nordic take is needed. The Nordic Council of Ministers Declaration on Access and Rights to Genetic Resources 2023 – The Kalmar II Declaration, address these changes.